

İşbirliğine dayalı öğrenme

[TeachUP](#) (Teacher UpSkilling) European Schoolnet (2017 – 2020) tarafından koordine edilen bir Avrupa politika girişimidir. Proje kapsamında, öğretmenlerin ve aday öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik dört [MOOCs](#) (Kitlelesel Çevrimiçi Açık Kurs) geliştirilmiştir. Üçüncü kurs tamamen işbirliğine dayalı öğrenme konusuna odaklanmaktadır ve bu yıl ilerleyen zamanlarında 10 dilde herkesin erişimine açılacaktır. Peki işbirliğine dayalı öğrenme nasıl tanımlanıyor ve uygulamada ne ifade ediyor?

İşbirliğine dayalı öğrenme nedir?

Klasik anlatım yöntemiyle öğrenmenin aksine işbirliğine dayalı öğrenme, etkileşimle, grubun bilgisini artırma süreciyle geliştirilen bir öğrenci etkileşim biçimidir. İnsanların birlikte anlam ürettiği ve bu sürecin onları zenginleştirdiğine dair kabullenme bu yaklaşımın özünü oluşturur.

İşbirliğine dayalı öğrenme, problem dayalı öğrenme ve işbirlikli öğrenme gibi diğer gruba dayalı öğrenme yaklaşımlarından sadece biridir. Bu terimlerin zaman zaman birbirinin yerine kullanılmasına karşın ayrı olarak geliştirilmiş üç belirgin yaklaşımı ifade etmektedir. Her bir yaklaşım, diğer yaklaşımların biri veya her ikisiyle ortak özelliklere sahip olabilir ancak üçünün farkları da var. Üç yaklaşım arasındaki ortak özellikler: grup çalışmasına uygun bir ortak görev veya öğrenme etkinliği, öğrenme etkinliğiyle ilgili küçük grup etkileşimi, öğrenme görevini birlikte başarmaya çalışırken öğrenciler arasında karşılıklı yardımcı davranış, bireysel sorumluluk ve birlikte çalışırken birbirine bağımlılık. İşbirlikli öğrenme diğer iki yaklaşıma göre öğrencilerin birlikte nasıl çalışacağı (örn. katılım rolleri) konusunda genellikle daha yapısal, kuralcı ve daha yönlendiricidir.

İşbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin veya

öğrenciler ve öğretmenlerin ortak zihinsel çabalarını kapsayan çeşitli eğitim yaklaşımları için kullanılan genel bir terimdir. Smith & MacGregor'a göre (1992), işbirliğine dayalı öğrenme durumlarının çoğunda öğrenciler, işbirliği içinde anlamak, çözümler ve anlamlar bulmak veya ürün ortaya koymak için iki veya daha fazla kişiden oluşan gruplar halinde çalışır. [Teach-UP literatür gözden geçirmesi](#) Griffin & Care'in (2014) işbirliğine dayalı problem çözme adımları tanımını şu şekilde uyarlıyor: bir problemi ortak fark etme ve anlama; problemi çözmeye yönelik bir plan için iletişim, müzakere ve alışveriş; planı gerçekleştirmek, ilerlemeyi izlemek için koordineli çalışma ve gerekirse stratejinin adapte edilmesi (European Schoolnet, [Perspective n. 4](#), 2018).

Uygulamada işbirliğine dayalı öğrenme

"İşbirliğine dayalı öğrenme, hepimizin bildiğimizi düşündüğümüz ve insanların, 'Evet, öğrencilerim iş birliği yapıyor. Onları gruplara ayırıyorum' dediği bir konudur. Ama bazen bunun ötesine asla geçmez. Tam olarak ne yapıyorlar? Gerçekten birlikte mi çalışıyorlar?" - Dublin'deki DCU Eğitim Enstitüsü'nden Profesör Deirdre Butler.

Grup çalışmasının etkin olması için öğrencilerin birlikte çalışma konusunda kendini rahat hissetmesi gerekir. Bunu başarmak için öğretmenin doğru [sınıf atmosferini](#) oluşturması gerekir. Peki öğrencilerinizin etkin bir şekilde işbirliği yaptığını nasıl bilebilirsiniz?

Dublin'deki DCU Eğitim Enstitüsü'nden [Profesör Deirdre Butler](#), öğrencilerin etkin bir şekilde işbirliği yapıp yapmadığını öğrenmek için aşağıdaki 4 soruyu sormanızı öneriyor:

1. Birlikte çalışıyorlar mı?

2. Ortak sorumluluk alıyorlar mı?

3. Önemli kararlar alıyorlar mı?

4. Çalışmaları birbirine bağımlı mı?

Başka bir ifadeyle, [öğretmenler tasarladıkları görevlerle](#) öğrencilerin tartışmasını, rollerine göre göreve katkıda bulunmasını ve öğrenme hedeflerini başarmasını sağlamalıdır.

Öğretmenin değişen rolü

Bu doğrultuda, the [öğretmenlerin rolü](#) değişir; öğretmen gruplar arasında gezerek daha çok rehber rolü görür, [daha kişisel talimatlar verir](#) soruları cevaplar ve aynı zamanda her bir grup üyesini izler ve gerektiğinde müdahale eder. Bu yaklaşım öğrencilerin öğretmeni artık tek bilgi kaynağı olarak görmemesini ve kendi öğrenimleri için sorumluluk almalarını teşvik eder.

İşbirliğine dayalı öğrenmeyle ilgili zorluklar

[Teach-UP literatür gözden geçirmesine](#) ve [öğretmenlerle yapılan röportajlara](#) göre bunlar, öğretmenler işbirliğine dayalı öğrenmeyi uygularken öğretmenlerin aşması gereken engellerdir. Bunlar, müfredatı ele alma ve davranış yönetiminden hem geliştiren hem destekleyen bir görev tasarlamaya kadar pratik zorlukların yanı sıra hazırlanmaya daha fazla zaman gerekmesi, belirli bir kontrol kaybı, öğrencilerin sürece katılımının eşit olmaması veya öğrenme sürecini değerlendirmede ve her bir öğrencinin katkısını ve öğrenme kazanımlarını değerlendirmedeki zorluklar gibi profesyonel zorlukları içerir.

Yaratıcı düşünme

Yaratıcı düşünme nedir?

Yaratıcı düşünmenin nasıl tanımlandığı sorusu düz cevaplanabilecek bir soru değildir. Daha sağlam bir tanımla bugün yaratıcılık, hem yeni (veya özgün) hem de faydalı (veya değerli) bir çalışma üretme kabiliyeti olarak açıklanmaktadır ve bu çalışmanın ne kadar yaratıcı olduğu, özgünlük ve faydalılığın kişinin kendisi tarafından mı tüm dünya tarafından mı algılandığına bağlıdır (Pernambuco Federal Üniversitesi (2017). [Bu videoda](#), İngiltere'deki Cramlington Learning Village'den iki öğretmen, yaratıcılığın kendileri için ne anlama geldiğini açıklıyor.

Yaratıcı düşünmenin önündeki engeller

University College of Copenhagen'dan Doçent Doktor Tobias Heiberg'e göre yaratıcı öğrenme ile ilgili yaygın dört yanlış algı var:

1.: Yaratıcılık sanatsal ifadeyle ilgilidir

Ressamlar, heykeltıraşlar ve şairlere yaratıcılıklarından dolayı değer verir ve hayranlık duyarız. Ancak diğer pek çok meslek de çok yaratıcı olabilir. Örneğin bilim adamları, doktorlar, girişimler, siyasetçiler ve tabii ki... öğretmenler!

MIT Media Lab'da Lifelong Kindergarten grubunun direktörü Mitchel Resnick

2.: Nüfusun sadece küçük bir kısmı yaratıcı

Aslında insanlar doğuştan yaratıcıdır veya yaratıcı değildir denemez. Daha ziyade, yaşamları boyunca gitmek istedikleri yola özgü özellikler geliştirirler.

Cornell Üniversitesi'nden Profesör Robert J. Sternberg

3.: Yaratıcılık bir anlık ilhamla gelir

Aslında 'İşte Buldum' ânı, sürecin sadece küçük bir

parçasıdır.

'İşte bu' anları yaratıcı sürecin sadece bir parçasıdır. Yaratıcılık; meraklı inceleme ile eğlenceli denemeyi ve sistematik araştırmayı birleştiren belirli bir tür sıkı çalışma ile gelişir.

Mitchel Resnick, MIT Media Lab

4.: Yaratıcılığı öğretmezsiniz

Hepimiz yaratıcılık kapasitesine sahibiz. Yaratıcılık farklı yönleri kapsar:

- (A) Kabiliyetler
- (B) Bilgi
- (C) Düşünme tarzları
- (D) Kişilik özellikleri
- (E) Motivasyon (özellikle içe yönelik motivasyon)
- (F) Çevre

Şu konulara isteği eğitebilir/geliştirebiliriz:

- (A) Sorunları yeni şekillerde yeniden tanımlama
- (B) Makul riskler alma
- (C) Başkalarının başlangıçta kabul edemeyeceği fikirleri "kabul ettirme"
- (D) Engeller karşısında yılmama
- (E) Kendi algılarının yaratıcı sürece engel olup olmadığını inceleme

Bu yaklaşımlar doğru koşullarda öğrencilere öğretilir ve geliştirilebilir.

Robert J. Sternberg

Uygulamada yaratıcı düşünmeyi öğretme

"Mantık sizi A noktasından B noktasına götürür. Hayal gücü ise her yere." – Albert Einstein

Yaratıcılık pek çok derste başarının anahtarı olabilir; sadece müzik ve resimde değil aynı zamanda Fen Bilimleri, Matematik ve Dil Öğreniminde... ve hatta sosyal ve duygusal zekayı da güçlendirebilir. Buna ek olarak yaratıcı insanlar daha esnekler ve problem çözmede daha başarılıdır. [Bu videoda](#), Cramlington Learning Village'den bir öğretmen öğrencileriyle önemli bir mesaj paylaşıyor: "Farklı olmak güzel bir şey ve bunu bilmeleri gerekiyor."

Öğretmenin değişen rolü

Sınıfta yaratıcılığın geliştirilmesi öğrencilerin öğrenmeyi daha fazla sahiplenmesini ve [öğretmenin yanda bekleyen bir rehber rolü](#) üstlenmesini gerektirir. "Öğrencilerin benimsemesi"ni sağlamak ve öğrenciler için "seçim hakkı"nın önemi, bu sürecin önemli noktalarıdır. Bu seçim hakkı, kişiselleştirilmiş öğrenme yaklaşımlarının da kritik bir parçasıdır. Öğrencilerin kendilerini nasıl ifade edebilecekleriyle ilgili farklı formatlar sunmak gibi stratejiler, öğrencilerin hem öğrenmesini kişiselleştirmek hem de yaratıcılıklarını geliştirmek için iyi bir yoldur. Son olarak öğretmenlerin, öğrencilerine sürekli yeni fikirler üzerinde çalıştığını göstermesi gerekir. Yaratıcı bir öğretmen olmanın önemi, öğretirken de yaratıcı olmak ve bu sayede öğrencilere yaratıcılıkta bir model oluşturmaktır. Başarılı olmayan fikirlerinizi ve daha önemlisi bunlar üzerinde nasıl çalışmaya devam edebileceğinizi de paylaşabilirsiniz.

Beyin fırtınası, zihin haritası ve sesli düşünme gibi stratejiler kullanılabilir, ayrıca Cramlington Learning Village'in [bu videosunda](#) izleyebileceğiniz gibi işbirliği yaklaşımları, öğrencilerin yaratıcı düşünmesini de geliştirebilir. Diğer yaklaşımlar

arasında bağımsız öğrenme becerilerini, oyunla öğrenmeyi ve yaratıcı problem çözme geliştirmeye yönelik stratejiler bulunuyor. MIT Media Lab'da Lifelong Kindergarten grubunun direktörü ve [Scratch](#)'in mucidi Mitchel Resnick, oyunla öğrenmenin daha çok bir tutum, "dünyaya karşı her zaman risk almaya ve yeni şeyler denemeye, deney yapmaya ve limitleri sınamaya istekli olduğunuz bir duruş" olduğunu söylüyor.

Son olarak yaratıcı düşünme becerilerinin değerlendirilmesiyle ilgili olarak yeni teknolojiler, biçimlendirici değerlendirme ile "sabit bir anlayış" uygulamak yerine yaratıcılığı artırmaya ve bir ["büyüme anlayışı"](#) geliştirmeye yardımcı olabilir. European Schoolnet tarafından koordine edilen, dijital biçimlendirici değerlendirmesine odaklanan yeni bir politika girişimi olan [Assess@Learning](#), başladı. Bizden daha fazla haber bekleyin.

About TeachUP:

[TeachUP](#) (Teacher UPskilling Policy experimentation) is a policy experimentation, co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union. It includes [17 partners](#) (ministries of education, teacher education and research organisations) in 10 countries, and is coordinated by European Schoolnet.

TeachUP starts from the fact that new roles and competences of teachers are among the key priorities in building Europe's future education system.